

הדירה והחנות שלהם נמצאים בידיים זרות, אולי של אלה שרצחו אותם. לשם מה עלי לנסוע לשם? ברגע זה שאלתי אותו אם קיבל שילומים. ראיתי על פניו שהוא נפגע עד עומק ליבו. "לא קיבלתי", אמר, "לא זה החשוב ולא זה המשנה את הענין". (אשתו של יצחק הגישה קפה ועוגיות, ואף נתנה לאורח לטעום פרי שאינו מוכר בגרמניה — גויבה. ראינו ששני הקיבוצי ניקים מאופקים מדי בשיחתם וניסונו לג' רות אותם. "אתם יכולים לומר לו כל מה שבנפשו", אמרנו להם, "אילו את זה עלול לפגוע בו. הוא אדם מתקדם ומעוניין בעצמו לשמוע את דעותיכם ב' כנות". כשנמרות זאת נשארו השניים מאו פקים, גירנו אותם שוב: "האם יש לכם כן חיללים שלחמו בצבא הבריטי בצפון אפריקה? הוא היה קצין בצבא של רומלו!" כאן כבר לא יכול היה יצחק להתאפק: "תשמעו יאחז מהם אשמים במה שהיה. הו' רי ואחי הושמדו גם כן. אנחנו נגד כל יחסים וקשרים איתם. אבל מוכרחים לארח אותם. הגרמנים של היום לא יותר טובים מאלה שהיו קודם. הם מקימים צבא וחוש' בים על החזרת השטחים שלהם. הם היו ונשארו תמיד חרב להשכיר.")

לפני שנפרדנו מהשניים, ביקש עוד הנרי קלאוזנר, שבחזרי למינכן אתקשר עם קארל אורף, כגדולי הקומפוזיטורים בגרמניה החי בעיר זו. אורף יצר שיטה חדשה להוראת מוסיקה לילדים, שקלאוזנר נמנה על חסי' דיה ומפיץ אותה. הוא ביקש שאורף ישלח לו חומר חדש על שיטתו.

עם אינמלקסואל בעלי חנות

לוגוס, המסביר התנגדותו ליחסים עם גרמניה.

כששמע זאת יצחק, עיקם את אפו ואמר לאשתו: "אינני אוהב בקשות כאלה."

★ ★ ★

הופעתי הבאה כראש עירית מינכן ה' תה בלוע הארי עצמו — ברחוב בן יהודה בתל-אביב, רכזו היקים הישראליים. נכנסתי לחנות מוכרות של לוינסטרן בר' חוב בן-יהודה 34. מלחי הציג אותי מיד כראש-עירית מינכן, המתעניין בקצות רות מישראל. קבלת-הפנים שנערכה לי שם, לא היתה כזו שבין מוכר לקונה. מר לוינסטרן שטן הוצת מיד בהתלהבות, לחץ את ידי בחמימות והציג את עצמו כבן מינכן. הוא ציין בגאווה כי במלחמת-העולם הרא' שונה שירת כקצין בריגמנט התשיעי של הצבא הגרמני ואף הראה לי את הצלקות שבגופו, וזכר לאותה מלחמה. הרגשתי שאני מוכרח לברות מכאן, מכיון שמר לוינסטרן סיפר, כי רק לפני שלוש שנים ביקר במינכן והתחיל לשאול על מקומות בעיר זו. הבטחתי לו שאחרי-ההרים יהיה לי יותר זמן ואבוא לבד לביקור ארוך. אולם לוינסטרן לא הרפה ממני. הוא יצא התור' צה, המשיך לדבר איתי ברחוב ובקושי נח' לצאתי מידו.

(בחזק הבחינה בנו מידענותנו, קריינית הרדיו טלילה ב'זכאי. היא תמחה לפשר המהומה. לחשנו לה כי האיש שבחברתנו אינו אלא ראש-עירית מינכן. "הוא לא מענין אותי", אמרה טלילה, "אני מתענינת במינכן רק בקניות. אולי יש לו איזה חפצל שספ'ו" אמרנו שיתכן מאוד. "חבל שאין לו מפעל למעילי עור", נאנחה טלילה בחוסר עניין.)

מידי מר לוינסטרן נמלטתי לחנות סמוכה. היתה זו חנות הספרים לוגוס, המוכרת ב' עיקר ספרים בגרמנית. תוך דקה התברר לי שנפלתי מהפח אל הפחת. תחילה קיבלה

(המשך מעמוד 13)

שאם מישוה יפתח מסעדה מורחית בציריך הוא יעשה הון".

"האם היתם כבר בקיבוץ?" התענינה אחת הנשים. "עדיין לא הספקנו", ענתה אשתי, ולא ידעה למה גרמה בתשובה זו. במשך חצי השעה הבאה הסבירו לנו האר' בעה בהתלהבות גדלה והולכת את תירונ' תיו ומעלותיו של הקיבוץ. לבסוף לא יכולתי שלא לשאול: "אם כל כך טוב בקיבוץ, למה אתם לא חיים שם?" צריך בשביל זה אופי מיוחד", הסבירו לי. ניסיתי למשוך אותם לשיחה על יחסי ישראל-גרמניה. אולם לא ניתנה לי הזדמ' נות לכך. שני הנכרים התחרו זה בזה ב' ציון מעלותיה של ישראל והממשלה ה' סוציאליסטית המושלת בה. אותה שעה פורשו שתי הנשים הצידה ושוחחו בעברית. (אתם חושבים שבאתי לשולחן שלכם ב' רצון?" אמרה הגברת רוסמן. "א'אפשר לדעת מי הם. על וילי בראנדס שמעתי שהוא בסדר. עליו א'אפשר לדעת מי הוא." יש לו דווקא פרצוף של יהודי", אמרה הגברת קוסטרנסקי, מרחוב חכמי-לותר בתל-אביב. "אבל רואים שהוא בן אדם קשה. דפק לי הלב ברגע שהוא אמר שהוא ראש עירית מינכן. אבל מה אפשר לעשות, צריכים לקבל אותו יפה."

אמרנו לשתי הנשים שראש-העיר חשש לבוא, מחשש שעלולים לפגוע בו. "מה יש לפחד?" אמרה הגברת רוסמן. "אנחנו לא חמו'י-מח. הית' השנה באירופה וראיתי אותם את הגרמנים. הם נורא חוצפנים, חושבים שהכל מגיע להם". ברגע זה הצטרף לשולחן מר סיץ, המנהל החדש של ה' מועדון. "כאב לי הלב לשבת איתו", אמרה הגברת רוסמן. ואז הסביר לה מר סיץ כי "צריך לשכוח מה שהם עשו. עכשיו זמנים חדשים. אלה שעכשיו בשלטון אין להם שום קשר לנאצים."

"אז מה אתה מספר לילדים שלך?" שאלה הגברת רוסמן. "כן", אמר מר סיץ, "לפני מים הילדה שואלת איפה הסבתא, אבל אני לא מספר לה את האמת."

שתי הנשים ראו אותנו מצלמים את הפגישה. הן הסתלקו, הצטרפו לשולחן, ובפופה אופינית של צילום משפחתי חייכני ביקשו צלם גם אותן למכרת עם ראש-העיר, ולא לשכוח לשלוח להן תמונות."

★ ★ ★

קצין בצבא רומן

בשלוש לפנות בוקר עזבתי את המוע' דון. למחרת המשכנו לתחנה השניה. בשעות הצהריים נכנסה מכונת מפותות לקיבוץ יקום של השומד-הצעיר בשרון. בתוך המכונת ישבתי אני, ואילו מלחי יצא לחפש מדריך, שקיבל את האורח רב-המעלה ויתן לו הסברים בגרמנית על הקיבוץ. אילו הייתי ראש-עיר אמיני, הייתי צריך לעזוב את המקום. החיפושים אחרי מדריך מתאים נמשכו זמן רב מדי, עד כדי כך שהייתי צריך להביץ שאני אורח-בלתי-רצוי. לבסוף הופיע המלחה. היה זה יצחק, גבר בגיל-העמידה, יליד פולין, אחד ממסדי ה' קיבוץ והאחראי לפרס שם.

כדי ליצור רקע מתאים לשיחה על בעיות היחסים בין ישראל וגרמניה, הייתי נאלץ להסריח אותו שסייר עמי משך שעה ארו' כה בקיבוץ ובמתקניו ויסייר את כל בעיר' תיו. הלכנו מחדר-האוכל לבית-הספר ומה' רפת למחלבה.

(ראינו שהקיבוצניק אדיב מאוד ולקח את העסק ברצינות. כדי ליצור אפשרות לשיחה על נושאים פוליטיים, ביקשנו ממנו שיארח את ראש-העיר בחדרו. אדם נוסף שאיבד את מנוחת-השבת שלו בגלגנו, מלבד אשתי של יצחק, היה הנרי קלאוזנר, מורה למו' סיקה ומנצח-המקהלה בקיבוץ, יליד ברלין, שגויס על-ידי יצחק לשם גיוון השיחה.)

ברגע שנכנס הנרי קלאוזנר לחדר הרגשתי את עצמי רע מאוד. הגרמנית שלו היתה הרבה יותר טובה משלי. מהרתי להסביר לו, שבצעם אני יליד שלוחה התחתונה, מה שיכול היה לתרץ את חוסר המבטא הבחאי' רי שלי.

ביקשתי את רשותם בעדינות רבה להציג כמה שאלות פוליטיות. "מה דעתכם על קשירת יחסים פוליטיים ותרבותיים בין ישראל וגרמניה?" שאלתי. כאן החל להת' פתח ויכוח, בו הביעו השניים את עמדת מפלגתם, מפ'ם, לבעיה. אולם הרגשתי שהם מאמינים בכך באופן אישי. כל עוד קיים דור הרוצחים ודור הנרצחים, אין אנו ר' אים שום אפשרות לקשר איזה שהוא עם גרמניה", אמרו.

"הייתי לפני שלוש שנים בשווייץ", סיפר הנרי קלאוזנר. "יכול הייתי לבקר בעיר מולדתי ברלין. אבל שם נרצחו הורי."

חצי האר!

Solo	Jazz	Orchestra	Voice
------	------	-----------	-------

כפתורים להחלפת הטון

★ לסולו
★ לג'ז
★ לתזמורת
★ לדבור

רצ' / שניידר

מפעלי רדיו קליפר

חליפות הריון

בצורה איחודית

תאם

תא שדר' מסדיק 19
אולפן 62 19 13 12

פקידים! תלמידים! סטודנטים!

הרשמו עוד היום לקורס החדש ל-

קצרות

עברית / או אנגלית
(שני חודשים, פעמים בשבוע)
באולפן גרג' (GREGG).
המנהל: ה' בריקמא (קמפינסקי)
תל-אביב: רחוב גורדון 3.
חיפה: בבית-הספר "במעלה"
רחוב שמריהו לוי 30.
ח צ ל ח מ ו ב ח ת !

שרון ווייט

(מקום ב'בי ווייט)

SHARON WHITE

מוצר להלבנת צמר, משי וניילון אשר הצהיבו

sharon

"שרון" מבעלים ח'מיים בע"מ

אחרי ההצלחה הגדולה בתל-אביב וחפיפה, החל ממוצ'ש, 26.11.1960 בקולנוע צ'יון ירושלים הסרט המוסיקלי הוינאי על חי שוברט — בצבעים מזהירים

בית 3 הנערות

בהשתתפות:
הנרל מץ
מגדה שניידר
רודולף פרק
תרגום עברי וצרפתי

החברה להפצת סרטים למזרח הקרוב בע"מ